

УКРАЇНСЬКИЙ ВІЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет державних та економічних наук

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ НАУКОВИХ РОБІТ

(МАГІСТЕРСЬКИХ ПРАЦЬ ТА ДИСЕРАЦІЙ)

Мюнхен- 2013

ЗМІСТ

1.	СТРУКТУРА ДИСЕРТАЦІЇ (магістерської роботи)	4
2.	ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ДИСЕРТАЦІЇ	4
2.1.	Титульний аркуш	4
2.2.	Зміст	4
2.3.	Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів	4
2.4.	Структурні елементи вступу	4
2.4.1.	<i>Актуальність теми</i>	5
2.4.2.	<i>Мета і завдання дослідження</i>	5
2.4.3.	<i>Об'єкт дослідження</i>	5
2.4.4.	<i>Предмет дослідження</i>	5
	(ПРИКЛАДИ ФОРМУЛЮВАННЯ ОБ'ЄКТА ТА ПРЕДМЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ)	5
2.4.5.	Гіпотеза дослідження	6
	(ПРИКЛАДИ ФОРМУЛЮВАННЯ ГІПОТЕЗИ)	6
	(МОДЕЛЬ МЕХАНІЗМУ ВИЗНАЧЕННЯ ГІПОТЕЗИ)	6
2.4.6.	Методи дослідження	7
2.4.7.	Наукова новизна одержаних результатів	7
2.5.	Основна частина	7
2.6.	Висновки	8
2.7.	Додатки	8
2.8.	Список використаної літератури	8
3.	ТЕХНІЧНІ ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ	8
3.1.	Загальні вимоги	8
3.1.1.	<i>Вимоги до обсягу</i>	9
3.1.2.	<i>Розміри відступів</i>	9
3.1.3.	<i>Вимоги до структурних частин</i>	9
3.2.	Нумерація	10

3.3. Оформлення ілюстрацій	11
3.4. Оформлення таблиць	11
3.5. Вимоги до використання формул	12
3.6. Правила цитування та посилань на використані джерела	12
3.6.1. Частота посилань на джерела інформації	12
3.6.2. Що вказувати при посиланнях?	12
3.6.3. Загальні вимоги до оформлення цитування	13
3.6.4. Правила та приклади оформлення виносок та посилань	13
3.7. Оформлення списку використаних джерел	13
3.7.1. Послідовність укладання переліку використаних джерел (списку літератури)	13
3.7.2. Способи складання списку літератури	14
(ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ЛІТЕРАТУРИ)	14
3.8. Вимоги до оформлення додатків	17
Додатки	17
Додаток А Приклад оформлення титульної сторінки	17
Додаток Б Приклад оформлення змісту роботи	18

1. СТРУКТУРА ДИСЕРТАЦІЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ):

- титульний аркуш;
- зміст;
- перелік умовних позначень (у разі необхідності);
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел
- додатки (у разі необхідності).

2. ВИМОГИ ДО ДИСЕРТАЦІЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ):

2.1. На титульному аркуші дисертації необхідно вказати (див. приклад додаток А на с.17):

- назву наукової організації або вищого навчального закладу, де виконана дисертація;
- прізвище, ім'я автора;
- тему дисертації;
- спеціальність; науковий ступінь, на який претендує здобувач;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я наукового керівника;
- місто і рік.

2.2. Зміст - Зміст подають на початку дисертації. (див. приклад додаток Б с.18):

Він містить назви та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема, вступу, висновків до розділів, загальних висновків, додатків, списку використаної літератури.

2.3. Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів (за необхідності)

Вказівки

Якщо в дисертації вжито специфічну термінологію, а також використано маловідомі скорочення, позначення та інше, то їх перелік може бути поданий в дисертації як окремий список.

2.4. Структурні елементи вступу

Вказівки

Розкриває сутність і стан наукової проблеми (завдання) та її значущість, підстави і вихідні дані для розроблення теми, обґрунтування щодо необхідності проведення дослідження. Далі подають загальну характеристику дисертації (магістерської роботи) в наступній послідовності:

2.4.1. Актуальність теми

У цій частині обґрунтовується актуальність і значущість роботи для розвитку відповідної галузі науки чи виробництва. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Достатньо кількома реченнями висловити головне - сутність проблеми або наукового завдання.

2.4.2. Мета і завдання дослідження

Не рекомендується формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

2.4.3. Об'єкт дослідження — у рамках будь-якої науки або дисципліни це те, що дана галузь знання вивчає або регламентує.

2.4.4. Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Предметом може бути одна з функцій, властивостей, характеристик об'єкту дослідження, його якості, галузь використання тощо. Тобто предмет дослідження (наприклад, процес, методи, методологія) завжди є лише конкретною частиною об'єкта дослідження (наприклад, підприємство, об'єднання, галузь національного виробництва).

Пояснення: Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу, хоч й співвідносяться між собою як загальне і часткове, але мають відносну самостійність. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага дисертанта, оскільки предмет дослідження визначає тему дисертаційної праці, яка визначається на титульному аркуші як її назва.

ПРИКЛАДИ ФОРМУЛЮВАННЯ ОБ'ЄКТА ТА ПРЕДМЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Приклад 1. Тема дослідження: «Вплив транснаціональних корпорацій на бізнес-середовище в умовах глобалізації».

Об'єкт дослідження - транснаціональна корпорація та навколишнє бізнес-середовище.

Предмет - відносини між транснаціональною корпорацією та навколишнім бізнес-середовищем в умовах глобалізації світової економіки.

Приклад 2. Тема дослідження: «Порівняльний аналіз міжнародної конкурентної привабливості національних ринків».

В даному випадку **об'єкт** дослідження - національні ринки

Предметом дослідження - міжнародна конкурентна привабливість національних ринків.

Приклад 3. Тема дослідження: «Особливості маркетингової діяльності підприємств України на ринках США»

В даному випадку **об'єктом** дослідження будуть підприємства України, які працюють на ринках США.

Предмет дослідження – міжнародна маркетингова діяльність підприємств України на ринках США.

Приклад 4. Тема «Морфологічно - синтаксична сполучуваність термінологічних елементів та їх переклад українською мовою»

Об'єктом дослідження - особливості морфологічно-синтаксичної сполучуваності термінологічних елементів англійської мови у зіставленні з українською та способи їх перекладу.

Предметом дослідження способи перекладу морфологічно-синтаксичної сполучуваності термінологічних елементів англійської мови на українську.

2.4.5. Гіпотеза дослідження

Гіпотеза – це головна методологічна основа будь-якого дослідження. Гіпотеза має формулюватися так, щоб її зміст мав ті положення, що потребують доведень і аргументації. Перш ніж формулювати гіпотезу дослідження, автору магістерської (докторської) роботи необхідно всебічно осмислити проблему, ознайомитися з основними літературними джерелами.

Рекомендації до формулювання гіпотези:

Щоб правильно сформулювати гіпотезу слід до кінця розуміти сутність гіпотези. Спробуємо представити гіпотезу як спробу передбачити відповідь на запитання / проблему наперед без наявності набору фактів, які доводять її правдивість. Тоді увесь подальший процес дослідження просто перевіряє правдивість чи неправдивість гіпотези. Не існує чітких критеріїв формування гіпотез. Цей процес суб'єктивний. Важливо розуміти, що гіпотеза, це як би відповідь на питання, відповідь на який ви не знаєте, але припускаєте / передчуваєте / вважаєте, що він повинен бути саме таким. Розглянемо приклад формулювання гіпотез спочатку на ситуації з життя.

ПРИКЛАДИ ФОРМУЛЮВАННЯ ГІПОТЕЗИ

Приклад 1.

Розглянемо ситуацію, коли в країні X фінансова криза. Умовна тема дослідження «Фінансова криза у державі X». Щоб сформулювати гіпотезу Ви повинні задати собі питання: Чому у державі X криза? Кілька варіантів відповідей на дане питання і є гіпотезами. Отже можливі гіпотези до вищезазначеної ситуації:

ГІПОТЕЗА 1. У країні X. криза тому що центробанк, як регулюючий орган, припустив численну кількість хибних рішень.

ГІПОТЕЗА 2. У країні X криза, оскільки здійснювалися іпотечні позики для купівлі житла без достатніх фінансових підстав.

ГІПОТЕЗА 3. У країні X криза через те, що встановлені ціни на товари почали відриватися від їх вартості.

Кількість гіпотез може бути необмеженою. Все залежить від вашої фантазії і можливості пов'язати причинно-наслідкові зв'язки.

Приклад 2.

Тепер розглянемо визначення гіпотези для теоретичних проектів. Нехай умовна тема нашого дослідження - «Порівняльний аналіз іконопису Візантії та Київської Русі».

1 етап. Збір та опрацювання основних джерел інформації з обраної теми дослідження.

Попереднє вивчення історичних джерел свідчить про те, що після прийняття на Русі християнства, почалося активне впровадження візантійської культури. При цьому створювалися копії художніх предметів, що мали відношення до християнського культу, у тому числі й ікон.

2 етап. Встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

Подальше дослідження візуального вивчення ікон підводить нас як дослідників до висновку, що незважаючи на схожість форм і назв, ікони Київської Русі значно відрізнялися від візантійських. У них проглядався дух народу, реалізм, трагізм, на відміну від ікон Візантії, в яких наголос робився на фарби, красу. Таке виявлення відмінностей ікон може стати основою для визначення гіпотези в даній роботі. У цьому випадку гіпотезу можна визначити так:

ГІПОТЕЗА. Вплив Візантії на культуру Київської Русі був помірний, на відміну від впливу інших країн.

МОДЕЛЬ МЕХАНІЗМУ ВИЗНАЧЕННЯ ГІПОТЕЗИ

Схематично у спрощеному вигляді механізм формулювання гіпотези можна представити моделлю у вигляді піраміди.

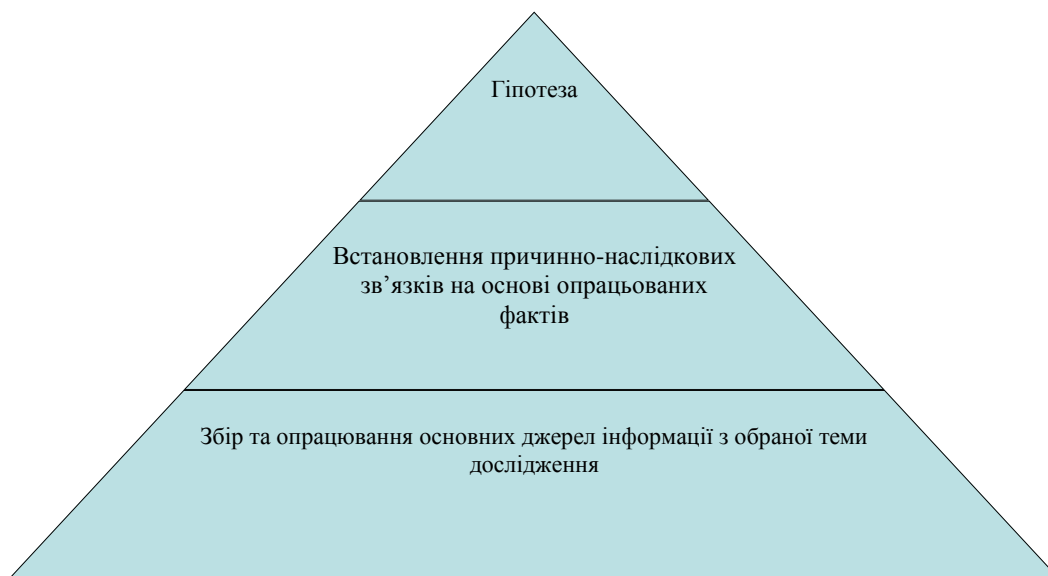

Рис. 1 Модель визначення гіпотези

Висновок: Невипадково модель представлена нами пірамідою. Видно, що в основі визначення гіпотези лежить насамперед збір та аналіз інформації з теми дослідження. Виявлення причинно-наслідкових зв'язків між встановленими фактами дають можливість зробити припущення щодо причини появи (можливості вирішення) наукової проблеми.

2.4.6. Методи дослідження

Подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко визначаючи, що саме досліджувалось з допомогою того чи іншого методу.

2.4.7. Наукова новизна одержаних результатів.

Подають короткий огляд нових наукових рішень, які отримані здобувачем особисто. Необхідно показати відмінність одержаних результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни (вперше одержано, удосконалено, дістало подальший розвиток).

Сформульоване наукове положення повинно читатися і сприйматися легко й однозначно (без нагромадження дрібних деталей та уточнень).

2.5. Основна частина

Основна частина дисертації (магістерської роботи) складається з:

- розділів;
- підрозділів;
- пунктів;
- підпунктів.

Вказівки: Кожний розділ починають з нової сторінки. Основному тексту кожного розділу може передувати передмова з коротким описом вибраного напрямку та обґрунтуванням застосованих методів досліджень. Наприкінці кожного розділу формують висновки зі стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів.

2.6. Висновки

Викладають найважливіші наукові та практичні результати, одержані в дисертації, які повинні містити формулювання розв'язаної наукової проблеми (задачі), її значення для науки і практики. Далі формують висновки та рекомендації щодо наукового та практичного використання здобутих результатів.

2.7. Додатки

До додатків доцільно включати допоміжний матеріал:

- проміжні математичні доведення, формули та розрахунки;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- протоколи й акти випробувань, впровадження, розрахунки економічного ефекту;
- інструкції та методики, опис алгоритмів і програм вирішення задач на ЕОМ, розроблених у дисертаційній роботі (магістерської роботи); допоміжні ілюстрації.

2.8. Список використаної літератури

Список використаної літератури слід розміщувати згідно з алфавітом прізвищ перших авторів або заголовків. Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи. **Детально про це на 14 сторінці.**

3. ТЕХНІЧНІ ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ ДИСЕРТАЦІЇ

3.1. Загальні вимоги

3.1.1. Вимоги до обсягу

Дисертацію (магістерську роботу) друкують машинописним способом або за допомогою принтера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 через 1,5 міжрядкових інтервали до тридцяти рядків на сторінці. Мінімальна висота шрифту 1,8 мм (у комп'ютерному варіанті це відповідає шрифту **Arial 12**)

Усі примірники дисертації повинні бути ідентичними. Обсяг основного тексту вимірюється умовними друкованими аркушами. 1 умовний друкований аркуш дорівнює приблизно 16 сторінкам тексту у форматі А4.

Обсяг основного тексту **докторської дисертації** має становити 11-13 умовних друкованих аркушів (для суспільних і гуманітарних наук 15-17 умовних друкованих аркушів).

Обсяг основного тексту **магістерської роботи** має становити 4,5- 7 умовних друкованих аркушів (для суспільних і гуманітарних наук — 6,5-9 умовних друкованих аркушів).

3.1.2. Розміри відступів

Текст дисертації необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве - не менше 30 мм, праве - не менше 15 мм, верхнє - не менше 20 мм, нижнє - не менше 20 мм.

3.1.3. Вимоги до структурних частин

- Заголовки структурних частин дисертації «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «ДОДАТКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», друкують великими літерами симетрично до набору.
- Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу.
- Крапку в кінці заголовка не ставлять.
- Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці у підбір до тексту.
- Відстань між заголовком та текстом повинна дорівнювати 3-4 інтервалам.
- Кожну структурну частину дисертації треба починати з нової сторінки.
- До загального обсягу дисертації, визначеного Порядком, не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених елементів дисертації підлягають суцільній нумерації.

3.2. Нумерація

- **Нумерацію сторінок**, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків (малюнків), таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.
- **Першою сторінкою дисертації є титульний аркуш**, який включають до загальної нумерації сторінок дисертації. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.
- **Такі структурні частини дисертації(магістерської роботи)**, як зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера. Звертаємо увагу на те, що всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини дисертації, нумерують звичайним чином. Не нумерують лише їх заголовки, тобто не можна друкувати: «1. ВСТУП» або «Розділ 6. ВИСНОВКИ».

- **Номер розділу ставлять** після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.
- **Підрозділи нумерують** у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номеру розділу і порядкового номера у підрозділу, між якими ставлять крапку.

Наприкінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок підрозділу.

Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку.

Наприкінці номера повинна стояти крапка, наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Відтак у тому ж рядку наводять заголовок пункту. Пункт може не мати заголовка.

- **Підпункти нумерують** у межах кожного пункту за такими ж правилами як пункти.
- **Ілюстрації (фотографії, схеми, графіки, карти) і таблиці** необхідно подавати в дисертації безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці.

Пояснення:

- **Ілюстрації і таблиці**, розміщені на окремих сторінках дисертації, включають до загальної нумерації сторінок.
- **Таблицю**, малюнок або креслення, розміри якого більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування у тексті або в додатках.
- **Ілюстрації** позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках.

Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

Наприклад: Рис.1.2 (другий рисунок першого розділу).

- **Номер ілюстрації**, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в розділі дисертації подано одну ілюстрацію, то її нумерують згідно із загальними правилами.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначеннями номера. Номер таблиці має складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу).

Якщо в розділі дисертації одна таблиця, її нумерують за загальними правилами.

При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовж., табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовж., табл.1.2».

Формули в дисертації (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

3.3. Оформлення ілюстрацій

Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст - ілюстрації. Назви ілюстрацій розміщують після їхніх номерів.

Підпис під ілюстрацією зазвичай має три основних елементи:

- **назва графічного сюжету**, що позначається скороченим словом «Рис.»
- **порядковий номер ілюстрації**, який вказується без знаку номера арабськими цифрами;
- **тематичний заголовок ілюстрації**, що містить текст із якомога стислою характеристикою зображеного.

Не варто оформлювати поклики на ілюстрації як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається тема, пов'язана з ілюстрацією, і де читачеві треба вказати на неї, подають виразу в круглих дужках (рис.3.1)

3.4. Оформлення таблиць

Цифровий матеріал, як правило, повинен оформлюватися у вигляді таблиць.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ТАБЛИЦЬ

- Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту.
- Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери.
- Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті, так, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку дисертації або з поворотом за стрілкою годинника.
- Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на наступну сторінку.
- При перенесенні таблиці на наступну сторінку назву вміщують тільки над її першою частиною.

3.5. Вимоги до використання формул

При використанні формул необхідно дотримуватися певних правил:

- Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони наведені у формулі.
- Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка.
- Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.
- Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно залишити не менше одного вільного рядка. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його треба перенести після знака рівності (=), або після знаків плюс (+), мінус (-), множення.
- Нумерують лише ті формули, на які є поклики в наступному тексті, інші нумерувати не рекомендується.
- Порядкові номери позначають арабськими цифрами в круглих дужках біля правого поля сторінки без крапок від формули до її номера.
-

3.6. ПРАВИЛА ЦИТУВАННЯ ТА ПОКЛИКИ НА ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

При написанні магістерської роботи або докторської дисертації здобувачеві необхідно покликуватися на джерела, які складають базу даних для вивчення питань, яким присвячена дисертація. Переказ чужих думок без посилання на автора є плагіатом. З іншого боку, робота, що містить одні цитати, свідчить про відсутність у автора власної точки зору. Не слід наводити в лапках загальновідомі істини. Посилаючись на певного автора, зовсім не обов'язково дослівно його цитувати. Можна переказати його думку своїми словами, можна обмежитися нагадуванням прізвища автора та назви роботи. Це дозволяє не переобтяжувати роботу цитатами.

3.6.1. Частота посилань на джерела інформації.

Рекомендується покликуватися не менш ніж на 2-3 джерела кожні 2-3 сторінки. Такі поклики дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про його цитування, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг.

3.6.2. Що вказувати при посиланнях?

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке є посилання в дисертації. Посилання в тексті дисертації на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у працях [1-7]...». Тоді, коли посилання повторюються на одній сторінці, у квадратних дужках пишуть: «Там само» і додають дані, що відрізняють нове посилання від попереднього. Наприклад, перше посилання: [15, 72], друге посилання: [там само, 73]. Окремо слід підкреслити потребу посилатися на джерела при наведенні статистичних даних.

3.6.3. Загальні вимоги до оформлення цитування:

- текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зберігаючи при цьому особливість авторського написання;
- цитування має бути без довільного скорочення авторського тексту та без перекинувань думок автора. За необхідності пропуску окремих слів ставляться три крапки. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекинування авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;
- кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело. Посилатися треба на перше джерело. Якщо це неможливо зробити (джерело важкодоступне), то зазначається «Цит. за: ...»;
- при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, варто бути максимально точним у викладенні думок автора, давати відповідні поклики на джерело;

- коли автор дисертаційної праці, наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, то робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора дисертації, а весь текст застереження вміщується у круглі дужки. Варіантами таких застережень є: (курсив наш (підкреслення моє (розбивка моя).

3.6.4. Правила та приклади оформлення виносок та посилань.

Виноска чи посилання – це примітка до тексту, бібліографічна довідка, переклад, тлумачення. Існує декілька варіантів оформлення виносок, які представлені нами в таблиці 1.

Таблиця 1

Варіанти оформлення виносок

	Перший варіант	Другий варіант
Назва варіанту	посторінкові виноски (знизу сторінки)	у квадратних дужках в тексті
Правила оформлення	Вказівка на виноску робиться в тексті шляхом проставляння наскрізного порядкового номера, після відповідного слова в тексті. Для цього в кінці сторінки(або в нижньому колонтитулі), на якій відмічено посилання, проводиться межа, завдовжки не менше одній третині сторінки (20 знаків), під якою друкуються виноска в тому порядку, як вони вказані в тексті. Виноски друкуються меншим шрифтом(зазвичай кегль 9 або 10) і через мінімальний міжрядковий інтервал(інтервал 1).	Після цитати ставляться квадратні дужки, усередині яких поміщають через крапку з комою (або просто кому) цифри, які відповідно позначають: 1) номер цитованого джерела у бібліографічному списку використаних джерел; 2) номер сторінки, з якою взята цитата.
Приклад	<hr/> 1. Дороніна М. С. Культура спілкування ділових людей / Дороніна М. С. – К. : КМ Academia, 1998. – 192 с. 2 Кучеренко В.Р. Карпов В.А. Основи економічної кон'юнктури.: Начв. посібник. – К.: Центр навч. літ., 2004. – С.13.	[2; с. 23] або [2, С. 23] – обидва варіанти допустимі - що означає, що цитата узята з 23 сторінки другого в списку джерела.

3.7. ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

3.7.1. Послідовність укладання переліку використаних джерел (список літератури):

1. Закони.
2. Інструкції та нормативні акти, Міністерств, інших установ та відомств.

3. Наукова, навчально-методична, спеціальна література, видана кирилицею.
4. Наукова, навчально-методична, спеціальна література, видана латиницею.
5. Наукова аналітична, статистична інформація, що розміщена в мережі Internet.

Зміст списку визначає автор роботи. Особлива увага приділяється відображенню літератури останніх 3-5 років, як показник інформованості автора про сучасний стан досліджуваної теми.

3.7.2. Способи складання списку літератури:

- **алфавітний** (Найчастіше використовується саме така розстановка, тобто згідно абетки прізвищ авторів і заголовків);
- **хронологічний** (При хронологічній розстановці всі джерела розташовуються за роками публікацій. Хронологічний принцип дозволяє показати історію вивчення досліджуваного питання (теми). Іноді використовують зворотно-хронологічне розташування джерел, коли автор головну увагу приділяє сучасному становленню теми, що вивчається).
- **систематичний** (При систематичній розстановці літератури бібліографічні описи групуються за галузями знань, окремими темами в їх логічному підпорядкуванні або за розділами роботи, у середині кожного розділу - за алфавітом чи в хронологічному порядку).
- **нумераційний** (Досить часто застосовується розстановка літератури в порядку першого згадування в тексті роботи. Але, в такому списку важко проаналізувати охоплення теми, відповідність вказаних публікацій посиланням на них. Список, складений таким чином, неповний, тому що включає тільки згадану та цитовану літературу).

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ЛІТЕРАТУРИ

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	Василій Великий. Гомілії / Василій Великий ; [пер. з давньогрец. Л. Звонська]. - Львів : Свічадо, 2006. - 307 с. - (Джерела християнського Сходу. Золотий вік патристики IV-V ст. ; № 14).
Два автори	Матяш І. Б. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині : історія, спогади, арх. док. / І. Матяш, Ю. Мушка. - К. : Києво - Могилян. акад., 2005. - 397, [1] с. - (Бібліотека наукового щорічника "Україна дипломатична" ; вип. 1).
Три автори	1. Акофф Р. Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Акофф Р. Л., Магидсон Д., Эддисон Г. Д. ; пер. с англ. Ф. П. Тарасенко. - Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2007. - 265 с.
Чотири автори	1. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / [Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов і. В., Нечипорук А. А.]. - К. : НДІ, 2006. - 106 с. - (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи).
П'ять і більше авторів	1. Психологія менеджмента / [Власов П. К., Липницький А. В., Луцихина І. М. и др.] ; під ред. Г. С. Никифорова. - [3-е вид.]. - Х. :

	Гуманітар. центр, 2007. - 510 с.
Без автора	1. Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В. Клос]. - К. : Грані-Т, 2007. - 119 с. - (Грані світу).
Багатотомний документ	Історія Національної академії наук України, 1941-1945 / [упоряд. Л. М. Яременко та ін.]. - К. : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2007- .- (Джерела з історії науки в Україні). Ч. 2 : Додатки - 2007. - 573, [1] с.
Матеріали конференцій, з'їздів	1 Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників ["Молодь України і аграрна реформа"], (Харків, 11-13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. - Х. : Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. - 167 с.
Депоновані наукові праці	Разумовский, В. А. Управление маркетинговыми исследованиями в регионе / В. А. Разумовский, Д. А. Андреев. - М., 2002. - 210 с. - Деп. в ИНИОН Рос. акад. наук 15.02.02, № 139876.
Словники	Європейський Союз : словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. - 2-ге вид., оновл. - К. : К.і.С., 2006. - 138 с.
Атласи	Україна : екол.-геогр. атлас : присвяч. всесвіт. дню науки в ім'я миру та розвитку згідно з рішенням 31 сесії ген. конф. ЮНЕСКО / [наук. редкол.: С. С. Куруленко та ін.] ; Рада по вивч. продукт. сил України НАН України [та ін.]. - / [наук. редкол.: С. С. Куруленко та ін.]. - К. : Варта, 2006. - 217, [1] с.
Законодавчі та нормативні документи	Медична статистика : зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. В. М. Заболотько. - К. : МНІАЦ мед. статистики : Медінформ, 2006. - 459 с. - (Нормативні директивні правові документи).
Каталоги	Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : каталог-довідник / [авт.-упоряд. М. Зобків та ін.]. - Львів : Новий час, 2003. - 160 с.
Автореферати дисертацій	2. Нгуен Ші Данг. Моделювання і прогнозування макроекономічних показників в системі підтримки прийняття рішень управління державними фінансами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.13.06 "Автоматиз. системи упр. та прогрес. інформ. технології" / Нгуен Ші Данг. - К., 2007. - 20 с.
Частина книги, періодичного, продовжуваного видання	Зеров М. Поетична діяльність Куліша // Українське письменство ХІХ ст. Від Куліша до Винниченка : (нариси з новітнього укр. письменства) : статті / Микола Зеров. - Дрогобич, 2007. - С. 245-291.
Електронні ресурси	Електронні джерела оформлюються відповідно до загальних правил опису літературних джерел, при цьому в квадратних дужках після назви зазначається: [Електронний ресурс]. В кінці – Режим доступу: http://www.psyh.kiev.ua . Наприклад: Королько Л. М. «Голодомор 1932-1933 на Сватівщині». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://svatovo.ws/famine/index.html .

3.8. Вимоги до оформлення додатків

- Додатки оформлюють як продовження дисертації (магістерської роботи) на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті дисертації.
- Якщо додатки оформлюють на наступних сторінках дисертації, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки.
- Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки.
- Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток і велика літера, що позначає додаток.
- Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, **за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь**

Додаток А

Зразок оформлення титульної сторінки

Назва вищого навчального закладу

Назва Факультету

На правах рукопису

НАЗВА ТЕМА ДИСЕРТАЦІЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ)

ДИСЕРТАЦІЯ

на здобуття наукового ступеню доктора економічних наук

Докторант:

Прізвище Ім'я

Науковий керівник:

д.е.н, проф. Прізвище Ім'я

Мюнхен – 2013

ДОДАТОК Б

Приклад оформлення змісту роботи

Зміст

	стор.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні аспекти грошово-кредитної політики	5
1.1. Мета та інструменти грошово-кредитної політики	5
1.2. Кейнсіанство: політика «дорогих» та «дешевих» грошей	8
1.3. Особливість монетарної політики: використання монетарного правила	11
Висновок до РОЗДІЛУ 1	12
РОЗДІЛ 2 . Аналіз монетарної політики на прикладі окремих країн	13
2.1. Регулювання пропозиції грошей Федеральної резервної системи США	13
2.2. Монетарна політика Національного банку Німеччини	16
Висновок до РОЗДІЛУ 2	18
РОЗДІЛ 3 . Монетарна політика в Україні	19
3.1. Аналіз політики НБУ в 90-х рр. до та після грошової реформи	19
3.2. Монетарна політика в період економічного зростання	21
3.3. Використання монетарних інструментів під час економічної кризи	23
Висновок до РОЗДІЛУ 3	24
ВИСНОВКИ	25
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	27
ДОДАТКИ	29